

B&W VOORSTEL

Kenmerk: 20BW000007

Datum voorstel: 11 maart 2020	Onderwerp: Vaststellen evaluatie Preventie- en Handhavingsplan Alcohol
Voorstel portefeuillehouder: 1) De evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015 - 2018 vast te stellen en de aanbevelingen over te nemen. 2) In het tweede kwartaal van 2020 te starten met een nieuw Preventie- en Handhavingsplan voor de periode 2021 - 2024.	
Team/ behandelend ambtenaar: TBRS / J. Hartogensis	Status voorstel: openbaar
Portefeuillehouder: Burgemeester	Datum b&w-vergadering: 17 maart 2020
Doorgeleiding naar de raad: ja	Indien naar de raad: ter kennisname
Betrokkenen bij voorstel extern: Iriszorg VGGM Politie Halt	Betrokkenen bij voorstel intern: Sonja van Oeveren – Team Juridische Zaken Marije Amory – Pellenberg – Team Financiën Karin van Rijsewijk – Team Externe Dienstverlening Elke Haanraads- Team Beleid Sociaal Erik de Haan – Team Ruimte Martijn Vreman, Angelica Philippo, Wilma van Dinter – Team Omgeving
Advies type voorronde raad:	TIC: Ja

Bijlagen voor B&W:

Evaluatie Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015 – 2018 Nr. 20int00438

Bijlagen voor raad:

Voorstel

- 1) De evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015 - 2018 vast te stellen en de aanbevelingen over te nemen.
- 2) In het tweede kwartaal van 2020 te starten met een nieuw Preventie- en Handhavingsplan voor de periode 2021 - 2024.

Inleiding en samenvatting

In december 2014 heeft de gemeenteraad van de gemeente Overbetuwe het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015 – 2018 (P&H plan) vastgesteld (14rv000092). Inmiddels is de looptijd van dit plan voorbij en zijn de acties en resultaten uit het plan geëvalueerd.

Conclusies Alcoholgebruik

Minderjarigen in de gemeente Overbetuwe gebruiken minder vaak alcohol dan landelijk gerapporteerd wordt. Maar vergeleken met jongeren uit het werkgebied van de VGGM gebruiken jongeren uit de gemeente Overbetuwe weer vaker alcohol.

Wanneer we kijken naar de trend van het alcoholgebruik onder jongeren uit de gemeente Overbetuwe, zien we het volgende beeld:

- De leeftijd waarop jongeren voor het eerst alcohol drinken in 2017 is niet noemenswaardig hoger geworden ten opzichte van de start van het P&H – plan.
- Vooral de minderjarigen van 12 tot 16 jaar gebruiken vaker alcohol.
- Het binge-drinken¹ is niet noemenswaardig afgenomen.
- Het is niet gelukt om een verandering in het denken over alcoholgebruik bij minderjarigen, jongvolwassenen en hun opvoeders te bewerkstelligen.

De stabilisering of toename van alcoholgebruik onder minderjarigen en jongvolwassenen en de acceptatie daarvan door ouders en verzorgers past in een landelijke trend. Kort nadat de leeftijd voor gebruik en aankopen van alcohol verhoogd werd van 16 jaar naar 18 jaar in 2014, daalde het gebruik van en de verkoop van alcohol aan minderjarigen sterk. De laatste jaren zien we dat deze daling is gestopt en soms zelfs weer een (licht) stijgende trend wordt. Het is dan ook zaak dat de aandacht voor de preventie van alcoholgebruik en handhaving van de verkoop aan minderjarigen nu niet verslapt.

Conclusies resultaten P&H – plan

De activiteiten van het P&H – plan zijn niet allemaal uitgevoerd, zoals beschreven in het P&H - plan. Sommige activiteiten, zoals de preventieavonden of het uitlenen van blaasapparaten en ID-swipers², zijn tijdens de gehele looptijd van het plan succesvol geweest en worden gewaardeerd. Andere activiteiten zijn niet of niet volledig uitgevoerd. Dat heeft gevolgen gehad voor de behaalde resultaten.

Er zijn verschillende oorzaken aan te wijzen voor het niet volledig uitvoeren van alle activiteiten:

- De eindverantwoordelijkheid voor de uitvoering van het P&H – plan is binnen de gemeente niet voldoende belegd. Hierdoor vond te weinig coördinatie plaats tussen de verschillende (interne en externe) onderdelen van het plan.

¹ Bij binge drinken worden grote hoeveelheden alcohol in één keer gebruikt. In de metingen gaat men uit van meer dan vijf eenheden alcohol per keer.

² Met ID-swipers kunnen ID bewijzen snel gecontroleerd worden.

- Voor de uitvoering van de activiteiten was de inzet van verschillende gemeentelijke afdelingen en personen nodig. Gedurende de looptijd van het P&H – plan zijn er verschillende personeelsswisselingen geweest. Dit heeft invloed gehad op de uitvoering van het plan. Bij de overdracht van taken gaat kennis en energie verloren. Dit komt de uitvoering van activiteiten niet ten goede.
- Het P&H – plan met een doorlooptijd van vier jaar is tussentijds niet geëvalueerd of bijgesteld. Waardoor geen bijsturing op activiteiten of de haalbaarheid van de doelstellingen heeft plaatsgevonden.
- De samenhang tussen uitgangspunten, doelstellingen, resultaten en indicatoren is niet altijd helder in het oorspronkelijke plan. Hierdoor is het soms onduidelijk waarom een bepaalde activiteit uitgevoerd moet worden en wat het doel is van de activiteit.

De laatste meting naar de beoogde resultaten is gedaan in 2017, door onderzoeksbureau BBSO. Na afloop van het de looptijd van het P&H – plan in 2018 is geen eind-meting gedaan. Hierdoor valt niet met zekerheid zeggen of de beoogde resultaten in 2018 behaald zijn. De doelstellingen van het P&H – plan zijn daarmee niet allemaal gerealiseerd:

- 1) Terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren tot 18 jaar: deels behaald.
- 2) Overmatig alcoholgebruik onder jongeren tussen de 18 en 24 jaar neemt af: niet behaald.
- 3) Terugdringen van risico's voor de volksgezondheid, door het inzetten van preventiemaatregelen en naleven en controleren van regelgeving met betrekking tot overmatig gebruik van alcohol: niet behaald.
- 4) Terugdringen van verstoring van de openbare orde en veiligheid, veroorzaakt door (overmatig) alcoholgebruik: deze doelstelling was niet te meten.
- 5) Bewustwording creëren over de schadelijke gevolgen van (overmatig) alcoholgebruik bij de jeugd, hun ouders en betrokken volwassenen: de inspanning is wel geleverd, maar het resultaat was niet te meten.

Belangrijkste aanbevelingen

Momenteel heeft de gemeente Overbetuwe geen geldend Preventie- en Handhavingsplan Alcohol, terwijl de gemeente wel verplicht is er een te hebben. Voor het nog op te stellen plan gelden de volgende aanbevelingen:

- Stel een nieuw preventie- en handhavingsplan alcohol op in nauwe samenwerking met alle interne en externe betrokkenen.
- Maak een realistische en gefaseerde planning in de tijd en inzet van mensen.
- Maak een financiële planning en koppel deze aan de activiteiten van het plan.
- Evalueer en monitor een nieuw plan tussentijds en na afloop.
- Creëer meer samenhang tussen de verschillende onderdelen van het plan.
- Beleg de coördinatie bij één persoon.

Vervolg

Voorgesteld wordt om in het tweede kwartaal 2020 te starten met het schrijven van een nieuw Preventie- en handhavingsplan alcohol voor de periode 2021 – 2024. Naar verwachting kan deze eind 2020 ter besluitvorming worden voorgelegd aan de gemeenteraad. In dit nieuwe plan zullen we de aanbevelingen van de evaluatie verwerken. Verder zullen we de samenwerking zoeken met externe partners voor het opstellen en (laten) uitvoeren van het plan.

Ondanks dat de gemeente Overbetuwe nu geen Preventie- en Handhavingsplan Alcohol heeft, zullen in 2020 de volgende activiteiten uitgevoerd worden, te weten:

- Screening door schoolartsen van de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland Midden (VGGM) van scholieren op het Voortgezet Onderwijs;
- Preventieavonden voor ouders en verzorgers in samenspraak met het Voortgezet Onderwijs;
- Ondersteuning van organisatoren van evenementen waarbij alcohol wordt geschonken, door uitleg over de relevante wetgeving en uitleen van ID - Swipers en blaastesten;
- Controles op leeftijd en vergunningen tijdens evenementen door onze Boa's;
- De pedagogische interventies voor jongeren van 12 tot 18 jaar, die een strafbaar feit hebben gepleegd en de voorlichtingsactiviteiten op scholen van Halt.

Doel en beoogd effect

De gemeente is onder de Drank- en Horecawet (DHW) verplicht om een preventie- en handhavingsplan alcohol te hebben. Met de evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015 – 2018 wordt vastgesteld hoe uitvoering is gegeven aan het P&H – plan om het gebruik van alcohol (met name onder minderjarigen) te ontmoedigen en de wijze van handhaving van de DHW. Uit deze kennis worden lessen voor de toekomst getrokken.

Argumenten

1.1) Het college van Burgemeester en Wethouders stelt evaluaties vast.

Het is de bevoegdheid van het college van Burgemeester en Wethouders om beleidsevaluaties vast te stellen. Hiermee wordt de evaluatie openbaar en kan de inhoud ervan gedeeld worden met de gemeenteraad, externe partners en andere geïnteresseerden.

1.2) Wanneer de evaluatie openbaar is, kunnen we de kennis en ervaring gebruiken.

De gemeente is verplicht onder de DHW om een preventie- en handhavingsplan alcohol vast te stellen. Wanneer we de evaluatie van het P&H plan 2015 – 2018 vaststellen, kunnen we daarmee opgedane kennis en ervaring meenemen naar een nieuw op te stellen plan voor de toekomst.

Kanttekeningen en risico's

Niet van toepassing

Financiën

Aan het vaststellen van een evaluatie zijn geen verdere kosten verbonden. Kosten verbonden aan het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015 – 2018 zijn gemaakt en verantwoord tijdens de looptijd van het plan.

Vervolg

Planning

Na vaststelling van deze evaluatie wordt in het tweede kwartaal van 2020 gestart met het opstellen van een nieuw Preventie- en Handhavingsplan Alcohol voor de gemeente Overbetuwe, dat eind 2020 ter besluitvorming wordt aangeboden.

Communicatie

Na vaststelling van de evaluatie van het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol 2015 – 2018 delen wij de resultaten met de relevante interne afdelingen en met betrokken externe partijen.

Participatie

De evaluatie is tot stand gekomen met input van een aantal externe partijen die ook hebben bijgedragen aan de uitvoering van het plan. Het gaat om onderzoeksbureau BBSO, en de VGGM, die cijfers verzamelen. Verder zijn de VGGM en Iriszorg betrokken, die problematisch gebruik signaleren. En tot slot Iriszorg en Halt die specifiek trajecten aanbieden. Inwoners zijn niet specifiek bevraagd voor deze evaluatie. Onderzoeksbureau BBSO bevraagt onze inwoners al met uitgebreide enquêtes van onze minderjarigen, jongvolwassenen en ouders en verzorgers met betrekking tot alcohol gebruik.

Evaluatie

Niet van toepassing.